

Ужарену дебату у домаћој јавности о томе да ли је прошлонедељни неуспели наступ Ејми Вајнхаус на Калемегдану био скандал и увреда за публику или „дирљиви тренутак историје“ и „рефлекс бића“, прекинула је једна америчка водитељка српском народу до сада углавном непознате холивудске Е! телевизије. Извесна Челзи Хендлер, у својој емисији „Челзи у ситне сате“ сочно је извређала Србе и Србију, због тога што су извиждали Ејми и своје незадовољство њеним наступом исказали на друштвеним мрежама. Од чуђења што Срби знају за Фејсбук, преко питања како нам је уопште „дозвољено посећивање концерата“, па све до помињања етничког чишћења и геноцида и проглашавања Србије „срамотом“ од земље, Челзи је уз подршку колега у студију и публике просула хрпу актуелних предрасуда о дивљим, примитивним и злим Србима.

И тако је Ејмин наступ престао да буде само пренадувана вест о једном фијаску од концерта који је градске фенсере дирнуо у новчаник а малобројној популацији српских заљубљеника у Ејмину „свемирску“ личност зарио „нож у срце“ (док је остале занимао колико и Ејми чињеница у ком се граду и на којој планети налази). Стицајем околности, Ејми је Београд, који је извиждао њено дебело плаћено тетурање по бини нехотице довела у светске вести, па је и та Челзи са Е! телевизије одлучила да мало испира уста са нама, кад смо јој се тако лепо наместили. Ништа неуобичајено за белосветске комендијаше, који знају да је спрдање са другим људима једна од најукуснијих душевних намирница за све оне који су у стању да нађу неког „другог“ над којим се из разноразних разлога, од цивилизацијских до моралних, осећају супериорним. Некада су то Казахстанци, некада Срби, а некада Албанци са својим подморницама која израњају да веслачи узму ваздух. Исмевање је старо колико и човечанство, као и правило које га прати - онај ко се слатко смеје на туђ рачун, што сви раде, мора да истрпи и када је сам на тапету. Нема љутиш. Притом, свако ко је погледао снимак инкриминисане емисије, могао је да види да је Србија ту сасвим узгред поткачена, а да је главна мета била сама Ејми.

Међутим, будући да се у Србији нездраво интересовање за мишљење странаца о нама одавно претворило у националну опсесију, па нема прилике у којој дошљаке, од бекпекера са железничкој станици до светских звезда на пропутовању не бомбардујемо питањима типа „Како Вам се свиђа Србија?“ „Шта кажете на Београд?“ и то са нескривеним оптимизмом по питању њихових одговора, овај не претерано успешан покушај једне не претерано познате америчке водитељке да буде духовита изазвао је у Србији несразмерно бурне реакције. Да смо стали на изненађености Челзиним поступком још би било добро. Међутим, у ових неколико дана откако је вест стигла до нас, као да се читава Србија посветила јефтином препуцавању са дотичном, па смо осим петиције коју су потписале десетине хиљада људи, имали изношење прљавог веша из њене прошлости у домаћој штампи, протестне ноте разних удружења и организација, тужбу бизнисмена српског порекла, па чак и реакцију на државном нивоу, будући да је Амбасадор Србије у САД Владимир Петровић затражио од америчке мреже НБЦ Универзал да предузме мере поводом увреда које је америчка комичарка изнела против Србије и њених грађана. Што је још апсурдније, амбасадор Петровић се упустио и у лично давање лекција Челзи, па је „указао да ће Хендлерова вероватно бити изненађена кад чује да је Србија демократска земља, да народ Србије ужива велике слободе, а да је Београд познат широм Европе као град са најживљим ноћним животом на целом континенту.“ Како ствари стоје, Челзи се у току овог лета смеши званична посета Србији на државном нивоу, са спектакуларним дочеком испред скупштине и обиласком београдских сплавова, док ће је новинари салетати са свих страна питајући је шта сад мисли о Србији.

Међутим, оно што је Челзи рекла, напосто је само оно што просечан свет на западу о нама заиста и мисли, под условом да уопште мисли. Руку на срце, тренутно мисли и више него што је уобичајено, јер је хапшење Ратка Младића многе подсетило да постојимо, и то не на добар начин. Контекст у коме смо због Младића данима помињани у медијима само је још више учврстио геноцид као један од главних српских брендова, а поновно активирање приче о Сребреници у светским медијима допринело је да овај стереотип о Србима стигне до још више ушију, између осталих и Челзиних. Такав је живот...

С друге стране, Челзин испад заправо је крајње користан и просветљујући за све оне које овакав став о Србији може да изненади - ако таквих уопште има. Мада су последње деценије на листу стереотипа о нама додале тј. освежиле неке од најгорих (убице, дивљаци), чињеница је да за Запад, под којим најћешће подразумевамо Америку и Британију, Срби и јесу неки тамо примитивни и неваљали народ са Балкана, отприлике

на нивоу развоја какав је Саша Коен дочарао у филму „Борат“. Чињеница је и да смо то за њих одувек били. „They are all wogs“ (неевропљани, обојени), како је недавно колумниста „Спајкд“ магазина Мик Хјум описао став Европе о балканским сукобима. Наравно, постоје и они о којима мисле много горе него о нама, али, будући да се такви не баве писањем петиција или дељењем лекција о ноћном животу него забијањем авиона у облакодере, то баш и не смеју толико отворено да кажу.

Да ли то треба превише да нас узбуђује? Наравно да не треба да нам буде баш свеједно шта о нама мисле, и да би било лепо да неке тамо Челзи не доживљавају Србију као полигон за своје прилично бедне покушаје духовитости. Шта можемо да учинимо да то променимо? Па, можда уместо да траћимо енергију на револтираност и запиткивање странаца, да се позабавимо разлозима због којих су многе предрасуде о нама бар делом тачне. Да порадимо на самом производу, тј. Србији, а не на јефтином “брендирању” и осталим генијалним замислима наших политичара, због којих ће у Србији наводно да потеку мед и млеко. Овако, детињсто препуцавање једне државе са једном обичном полуанонимном водитељком која је само покушала да себе дода на дугачку листу комичара који играју на карту јефтиног култур-расистичког хумора, на списак стереотипа о нама само додаје још један – смешни. Биће ту материјала за још лошег хумора...